

Broj: 271/25-02/02
Rijeka, 14. listopada 2025.

IZVIJEŠĆE O PROVEDENOJ MATIČNOJ DJELATNOSTI

CRESKI MUZEJ

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske (NN 16/2019) te godišnjeg plana rada Muzeja moderne i suvremene umjetnosti kao matičnog muzeja 2. razine za umjetničke muzeje, Diana Zrilić, muzejska savjetnica dokumentaristica obavila je 10. listopada 2025. godine nadzor u sklopu matičnosti nad Creskim muzejom u Cresu. Zadaci matičnosti su obavljani uz prisutnost Jelen Dunato, ravnateljice i Inge Solis, više kustosice. Uz spomenute, zaposleni su i muzejski tehničar i tajnica (na pola radnog vremena), ukupno četiri djelatnika.

Prilikom obavljanja matičnosti naglasak je stavljen na:

1. Primarnu građu i dokumentaciju
2. Sekundarnu građu i dokumentaciju
3. Uvid u stanje muzejske čuvaonice / preventivnu zaštitu građe

Grad Cres je 2014. osnovao Creski muzej kao javnu ustanovu. Smješten je na adresi Ribarska 7 u gotičko-renesansnoj palači Arsan iz 16. stoljeća, a koja je zaštićeno kulturno dobro i vlasnik zgrade je Grad Cres.¹ Prema dokumentaciji, rekonstrukcija prostora za potrebe muzeja rađena je 1973. i 2006. godine. Creski muzej je ustanova koja prikuplja, čuva, dokumentira proučava i daje javnosti na uvid predmete, dokumente, činjenice i podatke o naselju Cres te o području prostiranja grada Cresa na istoimenom otoku, sa svim pripadajućim manjim naseljima. Nakon dugogodišnje adaptacije i restauracije zgrade Creskog muzeja, glavni zadatak je otvorenje stalnog postava te opremanje stručne muzejske knjižnice, ureda, čuvaonice i preparatorske radionice.

Creski muzej ima prizemlje i dva kata te potkrovlje, što znači ukupno četiri etaže. Nalazi se u staroj gradskoj jezgri grada Cresa u neposrednoj blizini rive. U prizemlju je predvorje muzeja s recepcijom i pomoćnim prostorijama (skladište za tehniku), dok su u produžetku prostorije za povremene izložbe i ostala događanja. Na prvom katu je prostor za izložbe, dok je drugi kat i potkrovlje rezervirano za čuvaonicu građe i urede s knjižnicom. Muzej je 2018. godine dobio na korištenje i čuvaonicu na adresi Ribarska ulica 25, a neki od predmeta se nalaze na izdovjenim lokacijama (uglavnom se radi o posudbi drugim ustanovama/udrugama).

Creski muzej nema stalni postav. Prema godišnjem izvještaju Creskog muzeja za 2024. godinu dovršena je interpretacijsko-muzeološka studija opremanja interijera i idejna muzeološka koncepcija stalnog postava.² U planu je i sanacija zgrade: hidroizolacija, nova elektroinstalacija, podovi, prozori, grijanje i hlađenje. S obzirom na blizinu mora i dizanje njegove razine prizemlje zgrade često poplavi za vrijeme nepogodnih vremenskih prilika (jugo, kiša).

Creski muzej je opći muzej – zavičajni s lokalnim djelokrugom. U njemu se čuvaju predmeti koji dokumentiraju život na prostoru otoka Cresa od prapovijesti do 21. stoljeća. Muzejska se građa prikuplja terenskim radom, istraživanjima, nasljeđivanjem, darivanjem i otkupima, te je sistematizirana u deset zbirki:³

¹ Creski muzej je sljednik Gradskog muzeja Cres utemeljenog 1910. godine i koji je djelovao do 1943. godine. Ponovno je otvoren za javnost 1973. godine.

² https://mdc.hr/files/pdf/lzvjesca/2024/Creski-muzej_2024.pdf

³ <https://hvm.mdc.hr/creski-muzej,763:CRS/hr/info/>

1. Arheološka zbirka (voditeljica Jelena Dunato)
2. Etnografska zbirka (voditeljica Inge Solis)
3. Kulturno-povijesna zbirka (voditeljica Inge Solis)
4. Numizmatička zbirka (voditeljica Jelena Dunato)
5. Umjetnička zbirka (voditeljica Jelena Dunato)
6. Zbirka heraldike i sfragistike (voditeljica Jelena Dunato)
7. Zbirka razglednica (voditeljica Jelena Dunato)
8. Zbirka starih knjiga (voditeljica Inge Solis)
9. Zbirka varia (voditeljica Inge Solis)
10. Zbirka fotografije (osnovana 2025. godine)

Upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja zbirke su stekle status kulturnog dobra prema *Zakonu o muzejima* (NN 61/18, NN 98/19, NN 114/22).

Na temelju odluke ravnateljice od 19. ožujka 2021. godine napravljena je posljednja revizija primarne muzejske građe koje je trajala od 15. travnja do 8. lipnja 2021. godine. Prema izvješću o reviziji od 24. lipnja 2021. godine utvrđeno je da muzej ima 5701 predmet upisan u inventarnu knjigu, od čega je 5700 predmeta pronađeno u reviziji, a jedan nedostaje. Uz to je pronađeno još 30 predmeta koji nisu bili upisani u inventarnu knjigu.⁴

ZBRIKA	BROJ PREDMETA PREMA INV. KNJIZI – REVIZIJA 2021.	BROJ PREDMETA KOJI NISU PRONADENI A UPISANI SU U INV. KNJIGU – REVIZIJA 2021.	BROJ PREDMETA BEZ INV. OZNAKE – REVIZIJA 2021.	BROJ PREDMETA PREMA INV. KNJIZI – MATIČNOST 10. 10. 2025.
Arheološka zbirka	245	1	Nije određeno (sitn arheološki materijal)	247
Etnografska zbirka	268	0	0	268
Numizmatička zbirka	336	0	0	336
Kulturno- povijesna zbirka	80	0	0	143
Zbirka heraldike	29	0	0	42
Umjetnička zbirka	30	0	0	35
Zbirka razglednica	255	0	0	256
Zbirka starih knjiga	4438	0	30	4468
Zbirka varia	20	0	0	27
Zbirka fotografija (osnovana 2025.)	0	0	0	293

U Muzeju se vodi jedinstvena inventarna knjiga muzejskih predmeta u programu M++. Iz računalnog programa ispisuju se *inventarne kartice* te pohranjuju u registrator.

⁴ Izvješće o reviziji muzejske građe Creskog muzeja 2021. godine, kalsa 612-05/21-03/01, ur. br. 2213/02-08-01-21-03

Inventarnu oznaku dodjeljuje ravnateljica zbog „problema s ponavljajućim oznakama“. Inventarne oznake se vode ispravno prema *Pravilniku o sadržaju i načinu vodenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi* (NN 21/2023). Prilikom inventiranja cjeline s djelovima predmeta označuju se s inventarnom oznakom proširenom s podoznakom brojčano „od-do“. Zapis s inventarnom oznakom sastoji se od slovne oznake kratice muzeja i brojčane oznake. Odstupanje od ovog pravila zabilježeno je u Zbirci starih knjiga na 4468 predmeta. Inventarni oznake su preuzete iz inventarne knjige knjižnice, a ujedno su i rukom napisane na knjigama. Da se ne bi uklanjanjem oznake oštetile korice ili stranice starih knjiga, Muzej je preuzeo dotadašnje brojeve (npr. 1/1979) i nije ih prilagodio jedinstvenom načinu dodavanja oznake predmetima kao u ostalim zbirkama.

Podaci nužni za postupak inventarizacije nisu u potpunosti obrađeni/unešeni na razini unosa navedenih u obrascu iz priloga *Pravilnika o sadržaju i načinu vodenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi* (NN 21/2023). U obrascima, između ostaloga, nedostaje podatak o vrijednosti predmeta. Iz razgovora s voditeljicama zbirke to je problematika koja otvara brojna pitanja, npr. koliko vrijedi stara drvena kašeta ili gumena rukavica koje je lokalna tvornica za preradu ribe darovala Muzeju?

Većini zapisa pridružena je osnovna identifikacijska digitalna preslika predmeta (uglavnom skenirana analogna fotografija). Datoteke za pridruživanje preslike su organizirane po folderima u kojima su preslike označene inventarnom oznakom predmeta.

Knjigu izlaska ne vodi se od 2015. godine (zadnji zapis 21/2015 od 23. 10. 2015., M++).
Knjigu ulaska ne vodi se od 2018. godine (zadnji zapis 535/2018 od 19.9.2018., M++).
Knjiga pohrane nema zapisa (M++).

Sekundarna građa postoji u fizičkom obliku, ali Muzej ne vodi knjige i evidencije računalno niti ručno u fizičkim knjigama. Razlog nevođenja inventarnih knjiga sekundarnih fondova, prema riječima ravnateljice, je u tome što „nemaju zaposlenog dokumentaristu“. Radi se o fototeci i hemeroteci u analognom i digitalnom obliku koja je pohranjena u registratorima i na *hard discu*.

Preporuka:

Prema zapisniku s revizije treba razmisliti ima li Muzej potrebe za osnivanjem studijske zbirke za arheološke predmete.

Utvrđiti jesu li neke inventarne oznake preskočene, te ih iskoristiti prilikom daljnje inventarizacije.

Za pojedine predmete u zbirkama pokušati odrediti vrijednost predmeta i ažurirati/nadopuniti ostale podatke koji nedostaju.

Razmisliti o mogućnosti reinventiranja starih knjiga na način da se u računalnom programu uvede polje *prijašnja inventarna oznaka* prema kojem će se zadržati preuzeta oznaka koja je označena i na predmetu (identifikacijska poveznica ostvarena), a da se pri tome ujednači sustav dodjeljivanja oznaka sa ostalim zbirkama.

Građa Creskog muzeja čuva se u Muzeju, dislociranoj čuvaonici (Ribarska 25) te na vanjskim lokacijama kao posudba. Od navedenih, nadzor je proveden u Muzeju na građi koja se čuva na drugom i trećem katu i to na predmetima od papira: Umjetnička zbirka, Zbirka razglednica i Zbirka starih knjiga.

Predmeti iz Umjetničke zbirke i Zbirke razglednica nalaze se na trećem katu u uredu ravnateljice. Grafike i crteži su zaštićeni materijalima preventivne zaštite, nisu pohranjeni u kutije, nalaze se na otvorenim policama i indirektno su izloženi dnevnom svjetlu. Razglednice su pohranjene u beskiselinske albume. Prostorija nema uređaj za mjerenje vlage niti sigurnosni sustav.

Predmeti iz Zbirke starih knjiga nalaze se na drugom katu. Nad građom koja je bila dio nadzora nisu provedene mjere preventivne zaštite, posložene su vertikalno jedna uz drugu u drveni ormar (muzejski predmet?). U čuvaonici se nalaze i drugi predmeti raznih materijala iz preostalih zbirki nad kojima su djelomično provedene mjere preventivne zaštite. Čuvaonica nije izložena pretjeranoj svjetlosti jer se prozori zatvaraju drvenim prozorskim krilima. Prostorija nema uređaj za mjerenje vlage niti sigurnosni sustav. Prisutna je crvotočina te se provodi fumigacija drvene građe. Prostor čuvaonice je čist i uredan, građa je posložena, označena s inventarnom oznakom. Nedostaje prostor za manipulaciju s kojim bi se smanjila mogućnost oštećenja građe.

Preporuka:

Primjetno je da se zbog nedostatka prostora dio muzeja pretvorio u čuvaonicu iako mu to nije namjena jer prostorije nemaju uvjete koje zadovoljavaju čuvanje građe. Muzej nema prostornih mogućnosti razdvajanja predmeta prema materijalu i u skladu s mikroklimatskim uvjetima čuvanja. Zbog velikog broja predmeta nema mjesta za metalni namještaj u kojem bi se čuvala građa. Jedino rješenje, za sada, je provesti nad svim predmetima preventivnu zaštitu i koliko-toliko omogućiti očuvanje građe. Dugoročno, Muzeju treba (dislocirana) čuvaonica primjerenih uvjeta za svu vrstu građe koju čuva. Ujedno, razmisliti i o usklađivanju strategije skupljanja građe s prostornim uvjetima i sprovođenju mjera sigurnosne i preventivne zaštite.

Zaključak:

Pohvalna je briga koju djelatnici u okviru svojih mogućnosti i prostornih dispozicija ulažu u sakupljanje, dokumentiranje i očuvanje muzejske građe. Djelovanje Muzeja kao javne ustanove u prostoru zaštićenog kulturnog dobra koji je služio stambenoj namjeni uvelike otežava viziju i djelatnost muzeja u lokalnoj zajednici. Nepohodno je naći trajno rješenje koji će omogućiti da to bude prostor društvenog okupljanja i obavljanja djelatnosti koja može kvalitetnije interpretirati nasljeđe i time stvoriti nove materijalne i kulturološke vrijednosti. U prilog tome govori i činjenica da prizemlje Muzeja poplavljuje zbog dizanja mora. Nužno je ulaganje u infrastrukturu i širenje prostornih dispozicija muzejske djelatnosti.

Izveštaj sastavila:

Diana Zrilić

muzejska savjetnica dokumentaristica

Diana Zrilić

Za MMSU:

Branka Benčić

ravnateljica

Branka Benčić

Dostaviti:

Creski muzej, Ribarska 7, 51557 Cres,

Grad Cres, Creskog statua 15, 51557 Cres,

Muzejski dokumentacijski centar, Ilica 44, 10000 Zagreb,

Pismohrana, ovdje

Broj: 271/25-02/01
Rijeka, 12. svibnja 2025.

IZVIJEŠĆE O PROVEDENOJ MATIČNOJ DJELATNOSTI

MUZEJ-MUSEO LAPIDARIUM

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske (NN 16/2019) te godišnjeg plana rada Muzeja moderne i suvremene umjetnosti kao matičnog muzeja 2. razine za umjetničke muzeje, Diana Zrilić, muzejska savjetnica dokumentaristica obavila je 30. travnja 2025. godine nadzor u sklopu matičnosti nad Muzejom-Museo Lapidarium u Novigradu. Zadaci matičnosti su obavljani uz prisutnost dr. sc. Jerice Ziherl, ravnateljice, Anike Mijanović Simić, kustosice te Ivana Blaškovića, višeg muzejskog tehničara i administratora. *Prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i načinu urada (sa sistematizacijom radnih mjesta)*¹ u Muzeju su zaposlena četiri djelatnika. Uz spomenute, zaposlena je i voditeljica-koordinatorica muzejske trgovine.

Grad Novigrad osnovao je Muzej-Museo Lapidarium 2006. godine sa zadaćom prikupljanja, čuvanja, dokumentiranja, proučavanja i prezentiranja arheološke i kulturne baštine Grada i okolice. Od svojih početaka djeluje u prostoru novosagrađene zgrade na adresi Veliki trg 8A, građene nakon 2004. godine prema projektu *Dvije crne kutije* arhitektonskog biroa Randić-Turato za potrebe izlaganja arheološke zbirke Lapidarij.

U sastavu Muzeja djeluju i:

1. Galerija-Galleria Rigo, osnovana 1995. godine, na adresi Velika ulica 5.
2. Muzejski dućan LINK, otvoren 2014. godine, na adresi Veliki trg 9.

Muzej je smješten u prizemnoj zgradi staklenih stijena i tlocrtno pravokutnog oblika s platformnim prilazom i javnim prostorom parka na površini od 780 m². U ulaznom dijelu muzeja stalni je postav arheoloških predmeta – zbirka kamenih spomenika ranosrednjovjekovne kamene plastike – uz koji se odvijaju i povremene izložbe. U prizemlju u stražnom dijelu prostora nalazi se ured i pomoćne prostorije, a u podrumskom dijelu je spremište tj. muzejska čuvaonica. S obzirom da je muzej ciljano izgrađen za potrebe izlaganja kamenih arheoloških predmeta, a zbog proširenja zbirke i djelatnosti muzejski podrumski prostor je prenamijenjen u čuvaonicu.

Muzej-Museo Lapidarium je opći muzej – gradski s državnim djelokrugom. U njemu se čuvaju predmeti koji dokumentiraju život na prostoru Novigrada i okolice od 1. do 18. stoljeća te druga građa. Muzejska se građa prikuplja terenskim radom, istraživanjima, darovanjima i otkupima te je sistematizirana u četiri zbirke:²

1. Arheološka zbirka (voditeljica Anika Mijanović Simić)
2. Kulturno-povijesna zbirka (voditeljica dr. sc. Jerica Ziherl)
3. Zbirka Lapidarij (voditeljica dr. sc. Jerica Ziherl)
4. Zbirka Galerije Rigo (voditeljica dr. sc. Jerica Ziherl)
5. Zbirka plakata (voditeljica dr. sc. Jerica Ziherl)

Upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja stekle su status kulturnog dobra prema *Zakonu o muzejima* (NN 61/18, NN 98/19, NN 114/22).

¹ [Pravilnik-o-unutarnjem-ustrojstvu-i-načinu-rada-sa-sistematizacijom-radnih-mjesta.pdf](#)

² <https://hvm.mdc.hr/muzej--museo-lapidarium,763:NGR/hr/info/>

Prema odluci osnivača od 13. siječnja 2020. godine napravljena je posljednja revizija primarne muzejske građe koje je trajala od 25. do 26. siječnja 2020. godine. Prema *Popisu za reviziju muzejske građe* zbirku Muzeja čini 620 muzejskih predmeta, odnosno 741 fizički predmet, a pronađeno je 608 muzejskih predmeta, odnosno 729 fizičkih predmeta. Prema zapisniku s revizije od 28. siječnja 2020. godine utvrđene su sljedeće činjenice:

1. Zbirka Galerije Rigo – inventirano je 311 muzejskih predmeta, odnosno 430 fizičkih predmeta, odnosno 445 zapisa u računalnoj bazi M++.³ Nakon revizije pronađeno je 302 muzejska predmeta, odnosno 421 fizička predmeta. Prema zapisniku nije pronađeno 9 inventiranih radova, te je pronađeno 11 neinventiranih predmeta.
2. Zbirka Lapidarij – inventirano je 95 muzejska predmeta, isto toliko fizičkih predmeta i zapisa u digitalnoj bazi podataka M++, a od toga tri predmeta nisu nađena, a koja još nedostaju od formiranja muzeja. Zapisnikom su utvrđeni predmeti koji su nađeni u Muzeju, ali nisu inventirani a po vrsti bi trebali biti u Zbirci: neinventirani predmeti koji su dio stalnog postava (3?) i predmeti koji se nalaze u muzejskoj čuvaonici (26?)
3. Kulturno-povijesna zbirke – inventirano je 214 muzejskih predmeta, odnosno 216 fizičkih predmeta, odnosno 214 zapisa.⁴ Pronađeni su svi inventirani radovi. Prema zapisniku pronađeni su i neinventirani radovi (6?).

Na dan provođenja matičnosti situacija je sljedeća:

Zbirka Galerije Rigo – nedostaje samo jedan predmet, te su neinventirani predmeti do danas inventirani.

Zbirka Lapidarij – svi su predmeti pronađeni, te su neinventirani predmeti do danas inventirani u Zbirku ili posebne obrasce Studijske zbirke.

Kulturno-povijesna zbirka – nedostaje samo jedan predmet, te su neinventirani predmeti do danas inventirani.

Prilikom obavljanja matičnosti naglasak je stavljen na:

1. Primarnu građu i dokumentaciju
2. Sekundarnu građu i dokumentaciju
3. Uvid u stanje muzejske čuvaonice / preventivnu zaštitu građe

Primarna građa i dokumentacija: Inventarna knjiga muzejskih predmeta

U Muzeju se vodi jedinstvena inventarna knjiga muzejskih predmeta u programu M++.

Zbirka Galerije Rigo na dan matičnosti u Inventarnoj knjizi broji 830 zapisa/predmeta. Zbirka čuva sve vrste umjetničkih radova – slikarstvo, kiparstvo, crtež, grafika. Predmeti se dobivaju darovanjem ili otkupom, a uglavnom su vezani za izložbenu djelatnost Galerije i nakladničku djelatnost Muzeja.

³ Zbirka Galerije Rigo sadrži određeni broj višedijelnih predmeta radi čega tijekom procesa inventiranja dolazi do razlike između broja muzejskih i fizičkih predmeta te broja zapisa. Prilikom revizije kao relevantan podatak uzimao se broj zapisa budući su neki radovi višedijelni pa se tijekom spravnjivanja brojčanog stanja fundusa provjeravao i višedijelni rad kao cjelina ali i svaki pojedinačni, tj. fizički predmet.

⁴ Razlika u broju muzejskih i fizičkih predmeta proizlazi iz činjenice da su jednake razglednice inventirane na isti inventarni broj.

Kulturno-povijesna zbirka – na dan matičnosti u Inventarnoj knjizi broji 284 zapisa/predmeta. Zbirka čuva predmete lokalnog porijekla i sadržaja – razglednice, geografske karte, tehničke nacрте, poštanske marke, fotografije..., uglavnom sve na papiru. Predmeti se pretežno dobivaju darovanjem. Zbirka plakata – na dan matičnosti u Inventarnoj knjizi broji 8 zapisa/predmeta. Zbirka čuva plakate koji su dio nakladničke djelatnosti Muzeja i predstavljaju značajno grafičko-dizajnersko te umjetničko rješenje. Zbirka je osnovana 2022. godine.

Muzej postaje vlasnikom predmeta na temelju odluke Povjerenstva za stjecanje muzejske građe u skladu s *Pravilnikom o načinu stjecanja muzejske građe i muzejske dokumentacije* (2017.)⁵ i prema *Strateškom planu Muzeja-Museo Lapidarium o stjecanju muzejske građe sa svrhom popune fundusa* (2018.)⁶

Većina je predmeta fotografirana od strane profesionalnog fotografa, te se digitalizacija kontinuirano provodi.

Inventarne oznake se vode ispravno prema *Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi* (NN 21/2023). Prilikom inventiranja cjeline s djelovima predmeta označuju se s inventarnom oznakom proširenom s podoznakom brojčano „od-do“. Zapis s inventarnom oznakom sastoji se od slovne oznake kratice muzeja i brojčane oznake.

Ostali podaci nužni za postupak inventarizacije obrađeni su na razini unosa navedenih u obrascu iz priloga *Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi* (NN 21/2023).

Većini zapisa pridružena je osnovna identifikacijska digitalna preslika predmeta.

Inventarna knjiga se čuva na vanjskom disku u *backup* sustavu.

Preporuka:

Prema zapisniku s revizije i uvidu u građu Muzej ima potrebe za osnivanjem studijske zbirke za arhološke predmete. Za sada se takvi predmeti vode prema interno ustrojenim obrascima za vođenje dokumentacije.

Sekundarna građa i dokumentacija:

Od sekundarnih fondova Muzej vodi:

1. Knjigu hemeroteke – 1552 zapisa
2. Evidenciju izložbi – 216 zapisa
3. Evidenciju o izdavačkoj djelatnosti – 445 zapisa
4. Knjigu fototeke – 967 zapisa
5. Knjigu dijateke – 35 zapisa
6. Evidenciju događanja – 47 zapisa
7. Knjigu medijateke – 519 zapisa
8. Evidencija terenskih istraživanja – 4 zapisa
9. Evidencija konzervatorsko-restauratorskih postupaka – 2 zapisa

Inventiranim zapisima su pridružene datoteke (preslike i sl. u raznim formatima - .pdf, .jpeg) i poveznice s drugim dokumentarnim fondovima.

⁵ [Convert JPG to PDF online - convert-jpg-to-pdf.net](https://www.convert-jpg-to-pdf.net)

⁶ [Strateški-plan-otkupa-Muzeja-Museo-Lapidarium-o-stjecanju-muzejske-građe-sa-svrhom-popune-fundusa-1.pdf](#)

Uočena je nedosljednost u davanju inventarnih oznaka. Osim Knjige hemeroteke, predmeti i evidencije u ostalim sekundarnim fondovima su označeni po principu slova oznaka fonda + inventarna oznaka/godina nastanka (npr. 1/1999, 2/1999..., 1/2000, 2/2000...).

Preporuka:

Ujednačiti način dodjeljivanja inventarne oznake prilikom inventarizacije unutar fondova sekundarne dokumentacije. Preporuka je da se izbjegava korištenje oznake s godinom nastanka te da se koristi način inventarizacije koji se provodi u Knjizi hemeroteke po principu tekućih brojeva neovisno o godini nastanka. Računalni program S++ omogućuje obilježavanje godine nastanka prilikom inventarizacije, a što omogućuje i lakše pretraživanje.

Muzejska čuvaonica / preventivna zaštita

Muzejska čuvaonica u kojoj je smještena muzejska građa (umjetnine, sekundarna i arhivska građa) nalazi se u prostoru podruma muzeja. U čuvaonicu se ulazi kroz hodnik i predprostor čuvaonice do kojeg se dolazi stepeništem s prizemlja. Prostor čuvaonice je čist i uredan, građa je posložena, označena s inventarnom oznakom, pohranjena u spremnike ili omotače napravljene od beskiselnog materijala i arhivske kvalitete. Građa se čuva u kutijama, metalnim ladičarima i na policama. Nedostaje prostor za manipulaciju s kojim bi se smanjila mogućnost oštećenja građe. Mikroklimatski uvjeti su dobri. U čuvaonici je ugrađen mjerač vlage i temperature. Prozorskih otvora nema. Provedene su sigurnosne mjere.

Dio sekundarne građe se čuva u muzejskoj čuvaonici i u uredu djelatnika. Nad građom su provedene mjere preventivne zaštite (beskiselnost materijala za čuvanje i pohranu).

Preporuka:

Voditi računa o razvrstavanju građu prema materijalu od kojeg je napravljena u skladu s mikroklimatskim uvjetima čuvanja. Zbog raznovrsnosti i povećanja primarne i sekundarne građe u budućnosti potrebno je osigurati novi prostor za čuvaonicu. S obzirom na prostorne dispozicije muzeja za čuvaonicu građe predlaže se prostor izvan muzeja. Muzeju, između ostalog, nedostaje prostorija za odlaganje tehničke opreme i ostalih muzeoloških pomagala. Potrebno je omogućiti odvojeno čuvanje pomagala od primarne i sekundarne građe.

Zaključak:

Pohvalna je briga koju djelatnici u okviru svojih mogućnosti ulažu u sakupljanje, dokumentiranje i očuvanje muzejske građe. Kao gradski muzej, nastao pretežito za izlaganje predromaničkih kamenih ostataka iz nekadašnje novigradske katedrale, prepoznat je od strane lokalne, ali i šire zajednice, kao prostor okupljanja i provođenja djelatnosti koja nadilazi arheološko porijeklo. Sakupljanjem predmeta i stvaranjem raznorodnih zbirki Muzej je preuzeo ulogu stvaranja novih materijalnih i kulturoloških vrijednosti, stoga se preporuča ulaganje u infrastrukturu i širenje prostornih dispozicija muzejske djelatnosti.

Izveštaj sastavila:

Diana Zrilić

muzejska savjetnica dokumentaristica

Za MMSU:

Branka Benčić
ravnateljica

Dostaviti:

Muzej-Museo Lapidarium, Veliki trg 8A, 52466 Novigrad

Grad Novigrad-Cittanova, Upravni odjel za poslove ureda gradonačelnika, opće poslove i društvene
djelatnosti, Veliki trg 1, 52466 Novigrad

Muzejski dokumentacijski centar, Ilica 44, 10000 Zagreb

Pismohrana, ovdje

IZVIJEŠĆE O PROVEDENOJ MATIČNOJ DJELATNOSTI

MUZEJ-MUSEO LAPIDARIUM

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske (NN 16/2019) te godišnjeg plana rada Muzeja moderne i suvremene umjetnosti kao matičnog muzeja 2. razine za umjetničke muzeje, Diana Zrilić, muzejska savjetnica dokumentaristica obavila je 30. travnja 2025. godine nadzor u sklopu matičnosti nad Muzejom-Museo Lapidarium u Novigradu. Zadaci matičnosti su obavljani uz prisutnost dr. sc. Jerice Zihrel, ravnateljice, Anike Mijanović Simić, kustosice te Ivana Blaškovića, višeg muzejskog tehničara i administratora. *Prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i načinu urada (sa sistematizacijom radnih mjesta)*¹ u Muzeju su zaposlena četiri djelatnika. Uz spomenute, zaposlena je i voditeljica-kordinatorica muzejske trgovine.

Grad Novigrad osnovao je Muzej-Museo Lapidarium 2006. godine sa zadaćom prikupljanja, čuvanja, dokumentiranja, proučavanja i prezentiranja arheološke i kulturne baštine Grada i okolice. Od svojih početaka djeluje u prostoru novosagrađene zgrade na adresi Veliki trg 8A, građene nakon 2004. godine prema projektu *Dvije crne kutije* arhitektonskog biroa Randić-Turato za potrebe izlaganja arheološke zbirke Lapidarij.

U sastavu Muzeja djeluju i:

1. Galerija-Galleria Rigo, osnovana 1995. godine, na adresi Velika ulica 5.
2. Muzejski dućan LINK, otvoren 2014. godine, na adresi Veliki trg 9.

Muzej je smješten u prizemnoj zgradi staklenih stijena i tlocrtno pravokutnog oblika s platformnim prilazom i javnim prostorom parka na površini od 780 m². U ulaznom dijelu muzeja stalni je postav arheoloških predmeta – zbirka kamenih spomenika ranosrednjovjekovne kamene plastike – uz koji se odvijaju i povremene izložbe. U prizemlju u stražnom dijelu prostora nalazi se ured i pomoćne prostorije, a u podrumskom dijelu je spremište tj. muzejska čuvaonica. S obzirom da je muzej ciljano izgrađen za potrebe izlaganja kamenih arheoloških predmeta, a zbog proširenja zbirke i djelatnosti muzejski podrumski prostor je prenamijenjen u čuvaonicu.

Muzej-Museo Lapidarium je opći muzej – gradski s državnim djelokrugom. U njemu se čuvaju predmeti koji dokumentiraju život na prostoru Novigrada i okolice od 1. do 18. stoljeća te druga građa. Muzejska se građa prikuplja terenskim radom, istraživanjima, darovanjima i otkupima te je sistematizirana u četiri zbirke:²

1. Arheološka zbirka (voditeljica Anika Mijanović Simić)
2. Kulturno-povijesna zbirka (voditeljica dr. sc. Jerica Zihrel)
3. Zbirka Lapidarij (voditeljica dr. sc. Jerica Zihrel)
4. Zbirka Galerije Rigo (voditeljica dr. sc. Jerica Zihrel)
5. Zbirka plakata (voditeljica dr. sc. Jerica Zihrel)

Upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja stekle su status kulturnog dobra prema *Zakonu o muzejima* (NN 61/18, NN 98/19, NN 114/22).

¹ [Pravilnik-o-unutarnjem-ustrojstvu-i-načinu-rada-sa-sistematizacijom-radnih-mjesta.pdf](#)

² <https://hvm.mdc.hr/muzej-museo-lapidarium,763:NGR/hr/info/>

Prema odluci osnivača od 13. siječnja 2020. godine napravljena je posljednja revizija primarne muzejske građe koje je trajala od 25. do 26. siječnja 2020. godine. Prema *Popisu za reviziju muzejske građe* zbirku Muzeja čini 620 muzejskih predmeta, odnosno 741 fizički predmet, a pronađeno je 608 muzejskih predmeta, odnosno 729 fizičkih predmeta. Prema zapisniku s revizije od 28. siječnja 2020. godine utvrđene su sljedeće činjenice:

1. Zbirka Galerije Rigo – inventirano je 311 muzejskih predmeta, odnosno 430 fizičkih predmeta, odnosno 445 zapisa u računalnoj bazi M++.³ Nakon revizije pronađeno je 302 muzejska predmeta, odnosno 421 fizička predmeta. Prema zapisniku nije pronađeno 9 inventiranih radova, te je pronađeno 11 neinventiranih predmeta.
2. Zbirka Lapidarij – inventirano je 95 muzejska predmeta, isto toliko fizičkih predmeta i zapisa u digitalnoj bazi podataka M++, a od toga tri predmeta nisu nađena, a koja još nedostaju od formiranja muzeja. Zapisnikom su utvrđeni predmeti koji su nađeni u Muzeju, ali nisu inventirani a po vrsti bi trebali biti u Zbirci: neinventirani predmeti koji su dio stalnog postava (3?) i predmeti koji se nalaze u muzejskoj čuvaonici (26?)
3. Kulturno-povijesna zbirke – inventirano je 214 muzejskih predmeta, odnosno 216 fizičkih predmeta, odnosno 214 zapisa.⁴ Pronađeni su svi inventirani radovi. Prema zapisniku pronađeni su i neinventirani radovi (6?).

Na dan provođenja matičnosti situacija je sljedeća:

Zbirka Galerije Rigo – nedostaje samo jedan predmet, te su neinventirani predmeti do danas inventirani.

Zbirka Lapidarij – svi su predmeti pronađeni, te su neinventirani predmeti do danas inventirani u Zbirku ili posebne obrasce Studijske zbirke.

Kulturno-povijesna zbirka – nedostaje samo jedan predmet, te su neinventirani predmeti do danas inventirani.

Prilikom obavljanja matičnosti naglasak je stavljen na:

1. Primarnu građu i dokumentaciju
2. Sekundarnu građu i dokumentaciju
3. Uvid u stanje muzejske čuvaonice / preventivnu zaštitu građe

Primarna građa i dokumentacija: Inventarna knjiga muzejskih predmeta

U Muzeju se vodi jedinstvena inventarna knjiga muzejskih predmeta u programu M++.

Zbirka Galerije Rigo na dan matičnosti u Inventarnoj knjizi broji 830 zapisa/predmeta. Zbirka čuva sve vrste umjetničkih radova – slikarstvo, kiparstvo, crtež, grafika. Predmeti se dobivaju darovanjem ili otkupom, a uglavnom su vezani za izložbenu djelatnost Galerije i nakladničku djelatnost Muzeja.

Kulturno-povijesna zbirka – na dan matičnosti u Inventarnoj knjizi broji 284 zapisa/predmeta. Zbirka čuva predmete lokalnog porijekla i sadržaja – razglednice, geografske karte, tehničke nacрте, poštanske marke, fotografije..., uglavnom sve na papiru. Predmeti se pretežno dobivaju darovanjem.

³ Zbirka Galerije Rigo sadrži određeni broj višedijelnih predmeta radi čega tijekom procesa inventiranja dolazi do razlike između broja muzejskih i fizičkih predmeta te broja zapisa. Prilikom revizije kao relevantan podatak uzimao se broj zapisa budući su neki radovi višedijelni pa se tijekom sravnjivanja brojčanog stanja fundusa provjeravao i višedijelni rad kao cjelina ali i svaki pojedinačni, tj. fizički predmet.

⁴ Razlika u broju muzejskih i fizičkih predmeta proizlazi iz činjenice da su jednake razglednice inventirane na isti inventarni broj.

Zbirka plakata – na dan matičnosti u Inventarnoj knjizi broji 8 zapisa/predmeta. Zbirka čuva plakate koji su dio nakladničke djelatnosti Muzeja i predstavljaju značajno grafičko-dizajnersko te umjetničko rješenje. Zbirka je osnovana 2022. godine.

Muzej postaje vlasnikom predmeta na temelju odluke Povjerenstva za stjecanje muzejske građe u skladu s *Pravilnikom o načinu stjecanja muzejske građe i muzejske dokumentacije* (2017.)⁵ i prema *Strateškom planu Muzeja-Museo Lapidarium o stjecanju muzejske građe sa svrhom popune fundusa* (2018.)⁶

Većina je predmeta fotografirana od strane profesionalnog fotografa, te se digitalizacija kontinuirano provodi. Inventarne oznake se vode ispravno prema *Pravilniku o sadržaju i načinu vodenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi* (NN 21/2023). Prilikom inventiranja cjeline s djelovima predmeta označuju se s inventarnom oznakom proširenom s podznakom brojčano „od-do“. Zapis s inventarnom oznakom sastoji se od slovne oznake kratice muzeja i brojčane oznake.

Ostali podaci nužni za postupak inventarizacije obrađeni su na razini unosa navedenih u obrascu iz priloga *Pravilnika o sadržaju i načinu vodenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi* (NN 21/2023).

Većini zapisa pridružena je osnovna identifikacijska digitalna preslika predmeta.

Inventarna knjiga se čuva na vanjskom disku u *backup* sustavu.

Preporuka:

Prema zapisniku s revizije i uvidu u građu Muzej ima potrebe za osnivanjem studijske zbirke za arhološke predmete. Za sada se takvi predmeti vode prema interno ustrojenim obrascima za vođenje dokumentacije.

Sekundarna građa i dokumentacija:

Od sekundarnih fondova Muzej vodi:

1. Knjigu hemeroteke – 1552 zapisa
2. Evidenciju izložbi – 216 zapisa
3. Evidenciju o izdavačkoj djelatnosti – 445 zapisa
4. Knjigu fototeke – 967 zapisa
5. Knjigu dijateke – 35 zapisa
6. Evidenciju događanja – 47 zapisa
7. Knjigu medijateke – 519 zapisa
8. Evidencija terenskih istraživanja – 4 zapisa
9. Evidencija konzervatorsko-restauratorskih postupaka – 2 zapisa

Inventiranim zapisima su pridružene datoteke (preslike i sl. u raznim formatima - .pdf, .jpeg) i poveznice s drugim dokumentarnim fondovima.

Uočena je nedosljednost u davanju inventarnih oznaka. Osim Knjige hemeroteke, predmeti i evidencije u ostalim sekundarnim fondovima su označeni po principu slovna oznaka fonda + inventarna oznaka/godina nastanka (npr. 1/1999, 2/1999..., 1/2000, 2/2000...).

Preporuka:

Ujednačiti način dodjeljivanja inventarne oznake prilikom inventarizacije unutar fondova sekundarne dokumentacije. Preporuka je da se izbjegava korištenje oznake s godinom nastanka te da se koristi način

⁵ [Convert JPG to PDF online - convert-jpg-to-pdf.net](https://www.convert-jpg-to-pdf.net/)

⁶ [Strateški plan otkupa Muzeja-Museo Lapidarium o stjecanju muzejske građe sa svrhom popune fundusa-1.pdf](#)

inventarizacije koji se provodi u Knjizi hemeroteke po principu tekućih brojeva neovisno o godini nastanka. Računalni program S++ omogućuje obilježavanje godine nastanka prilikom inventarizacije, a što omogućuje i lakše pretraživanje.

Muzejska čuvaonica / preventivna zaštita

Muzejska čuvaonica u kojoj je smještena muzejska građa (umjetnine, sekundarna i arhivska građa) nalazi se u prostoru podruma muzeja. U čuvaonicu se ulazi kroz hodnik i predprostor čuvaonice do kojeg se dolazi stepeništem s prizemlja. Prostor čuvaonice je čist i uredan, građa je posložena, označena s inventarnom oznakom, pohranjena u spremnike ili omotače napravljene od beskiselinskog materijal i arhivske kvalitete. Građa se čuva u kutijama, metalnim ladičarima i na policama. Nedostaje prostor za manipulaciju s kojim bi se smanjila mogućnost oštećenja građe. Mikroklimatski uvjeti su dobri. U čuvaonici je ugrađen mjerač vlage i temperature. Prozorskih otvora nema. Provedene su sigurnosne mjere.

Dio sekundarne građe se čuva u muzejskoj čuvaonici i u uredu djelatnika. Nad građom su provedene mjere preventivne zaštite (beskiselinski materijali za čuvanje i pohranu).

Preporuka:

Voditi računa o razvrstavanju građu prema materijalu od kojeg je napravljena u skladu s mikroklimatskm uvjetima čuvanja. Zbog raznovrsnosti i povećanja primarne i sekundarne građe u budućnosti potrebno je osigurati novi prostor za čuvaonicu. S obzirom na prostorne dispozicije muzeja za čuvaonicu građe predlaže se prostor izvan muzeja. Muzeju, između ostalog, nedostaje prostorija za odlaganje tehničke opreme i ostalih muzeoloških pomagala. Potrebno je omogućiti odvojeno čuvanje pomagala od primarne i sekundarne građe.

Zaključak:

Pohvalna je briga koju djelatnici u okviru svojih mogućnosti ulažu u sakupljanje, dokumentiranje i očuvanje muzejske građe. Kao gradski muzej, nastao pretežito za izlaganje predromaničkih kamenih ostataka iz nekadašnje novigradske katedrale, prepoznat je od strane lokalne, ali i šire zajednice, kao prostor okupljanja i provođenja djelatnosti koja nadilazi arheološko porijeklo. Sakupljanjem predmeta i stvaranjem raznorodnih zbirki Muzej je preuzeo ulogu stvaranja novih materijalnih i kulturoloških vrijednosti, stoga se preporuča ulaganje u infrastrukturu i širenje prostornih dispozicija muzejske djelatnosti.

Izveštaj sastavila:

Diana Zrilić

muzejska savjetnica dokumentaristica

Za MMSU:

Branka Benčić

ravnateljica

Dostaviti:

Muzej-Museo Lapidarium, Veliki trg 8A, 52466 Novigrad

Grad Novigrad-Cittanova, Upravni odjel za poslove ureda gradonačelnika, opće poslove i društvene djelatnosti,

Veliki trg 1, 52466 Novigrad

Muzejski dokumentacijski centar, Ilica 44, 10000 Zagreb

Pismohrana, ovdje